

Структура й типологія політичних систем

1

Структура політичної системи

2

Функції політичної системи

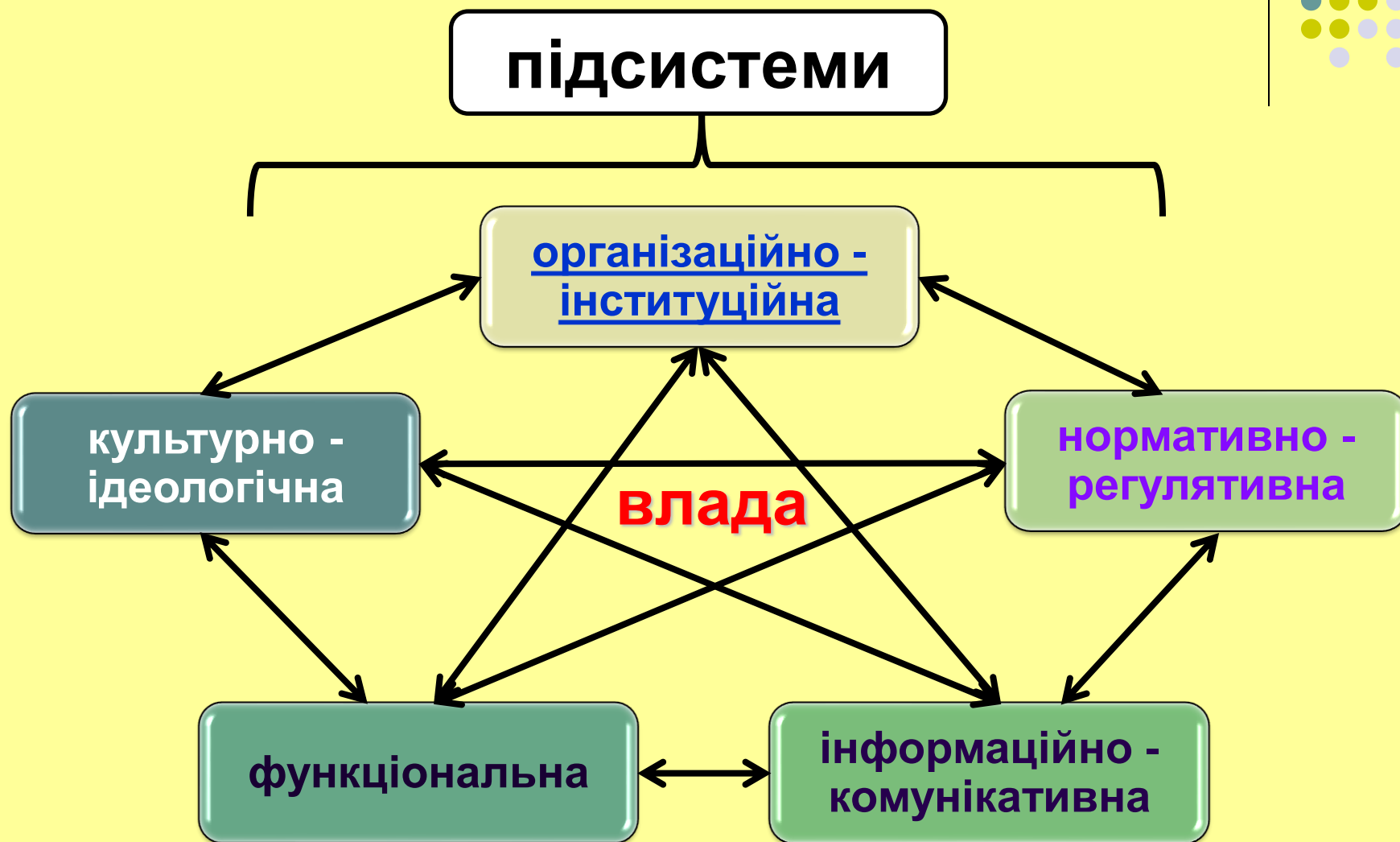
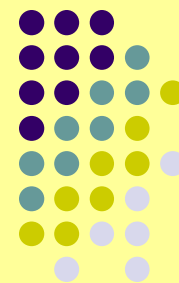
3

Типологія політичних систем

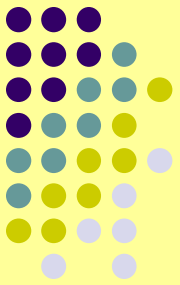

1

Структура політичної системи

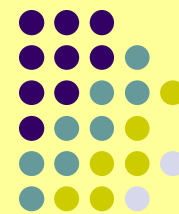

ІНСТИТУЦІЙНО-ОРГАНІЗАЦІЙНА ПІДСИСТЕМА – сукупність політичних інститутів, які виражають і представляють різні за значенням інтереси: від загальнозначущих до групових і приватних

Інституційна підсистема виступає **основоположною** щодо політичної системи суспільства

вироблення політичного курсу держави

організація діяльності суспільства на виконання цілей

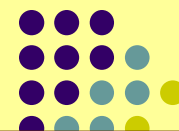
координація окремих елементів суспільства

легітимізація влади

політична соціалізація

інтеграція всіх елементів суспільства

політична комунікація

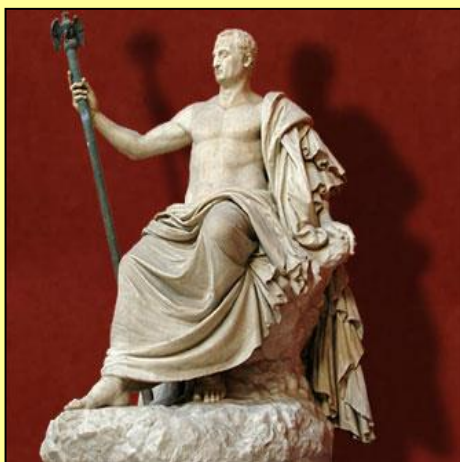
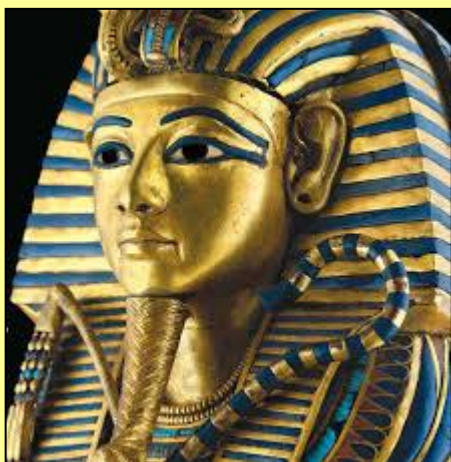

*** За характером і спрямованістю політичного процесу**

1. Командна політична система:

- об'єднання всіх елементів системи на основі бюрократичної централізації зверху навколо єдиного центру;
- прийняття центром рішень;
- усунення політичної опозиції;
- обмеження прав і свобод громадян;
- відсутність розподілу влади;
- відкрите насильство, репресії.

2. Змагальна політична система:

- політичний плюралізм;
- наявність багатьох центрів прийняття рішень;
- визнання рівності і гарантій прав людини;
- наявність механізму впливу на державну владу через групи тиску, які змагаються між собою;
- примус не є основним методом управління;
- ставлення до права як до цінності.

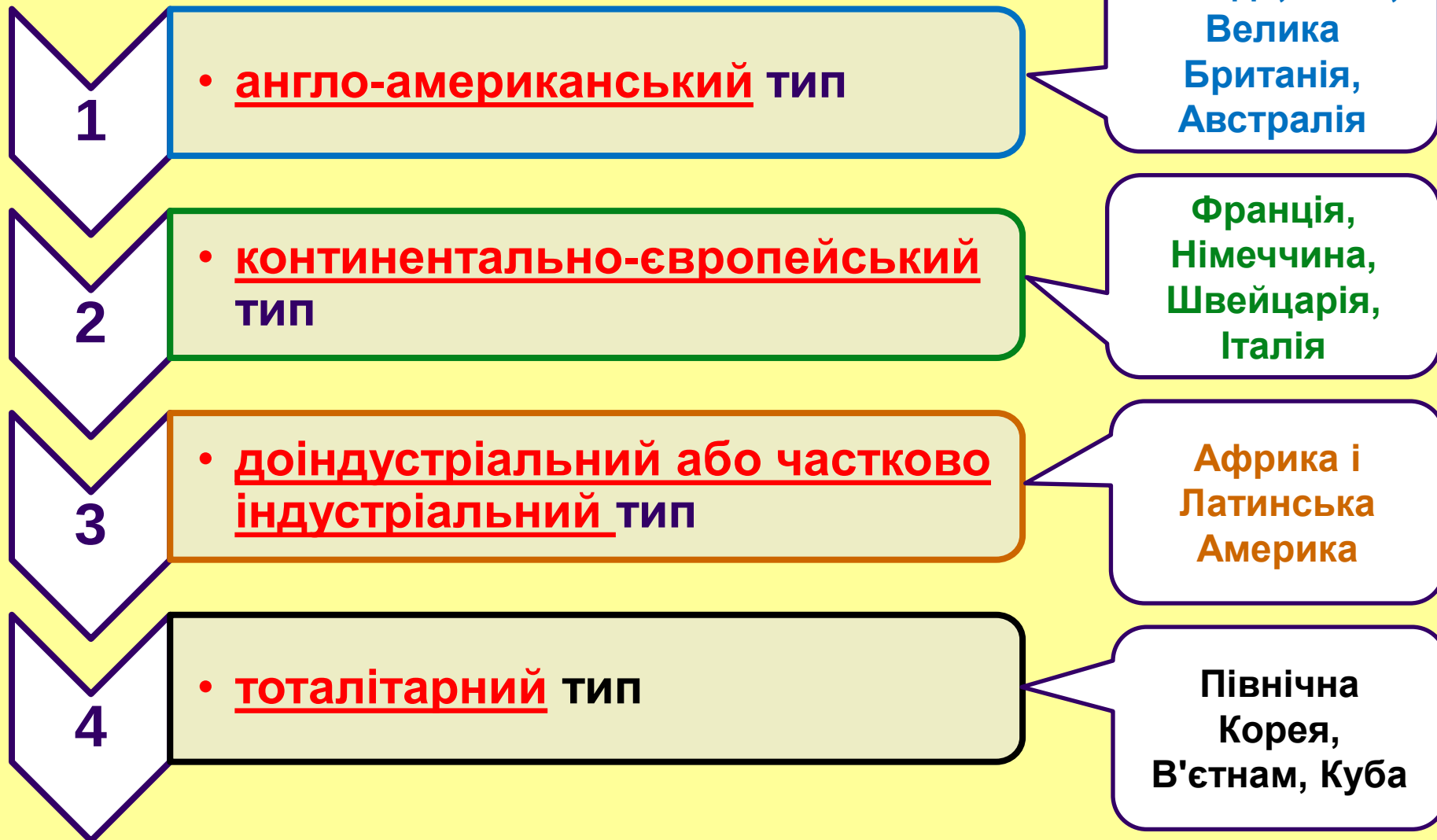
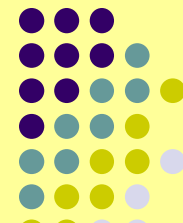
3. Соціопримирилива політична система:

- висунення на перший план соціальних проблем;
- використання методу компромісу;
- професіоналізм політичного управління;
- утвердження політичного плюралізму;
- високий рівень політичної культури;
- постійне здійснення соціальних програм;
- високий рівень захисту прав людини.

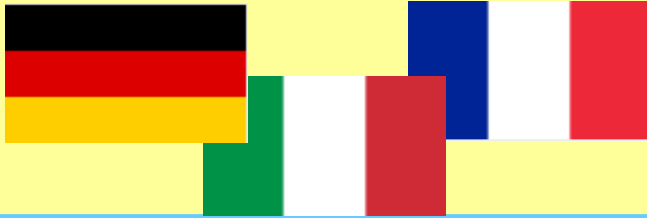
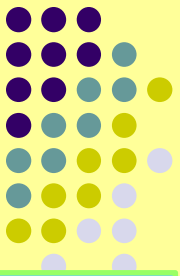

Типологія політичних систем (за Г.Алмондом)

Типологія політичних систем

Г. Алмонда

КОНТИНЕНТАЛЬНО-ЄВРОПЕЙСЬКИЙ тип політичної системи притаманний таким країнам, як **Німеччина, Італія, Франція**.

Він характеризується **співіснуванням** і взаємодією в політичній культурі елементів **старих і нових культур**, політичних традицій і форм політичної діяльності.

Політичні партії вільно функціонують у межах існуючих конституційних норм, однак виступають іноді з різних, часом **протилежних, ідеологічних позицій**, які знаходять підтримку в суспільстві.

Змішаність, фрагментарність культури зумовлює **політичну нестабільність** і може призводити до суттєвих змін політичної системи, як це сталося в **Італії та Німеччині у 20-30-ті рр. XX ст.**

АНГЛО-АМЕРИКАНСЬКИЙ тип політичної системи склався у **Великій Британії, США, Канаді, Австралії**, деяких інших англomовних країнах.

Для нього характерна **гомогенність (однорідність) політичної культури**, яка полягає в тому, що політичні цілі й засоби їх досягнення, основні політичні цінності поділяє більшість членів суспільства. Громадяни й політичні еліти толерантні одні до одних.

Тут оптимально реалізується **принцип поділу влади** на законодавчу, виконавчу й судову гілки, чітко визначено їхні функції.

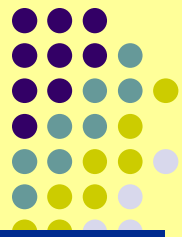
Багатоманітність соціальних інтересів представлена в політичній системі незалежними політичними партіями, групами інтересів, засобами масової інформації, які функціонують на демократичних засадах.

Політичні системи цього типу **стабільними, ефективними й здатними до саморегулювання**.

Типологія політичних систем

Г. Алмонда

У багатьох країнах **Азії, Африки і Латинської Америки** існує **ДОІНДУСТРІАЛЬНИЙ** або **ЧАСТКОВО ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ТИП** політичної системи. Він також характеризується **неоднорідністю політичної культури**, проте ця неоднорідність суттєво відрізняється від змішаної культури країн континентальної Європи. Насамперед тим, що є **сумішшю різноманітних і нерідко несумісних елементів** – західних і східних, традиційних і сучасних цінностей, племінних, національних, расових, релігійних особливостей тощо. Труднощі комунікації і координації, різко відмінні політичні орієнтації, слабка диверсифікація ролей усіх ланок системи зумовлюють її **політичну нестабільність** і необхідність застосування насильства у здійсненні влади.

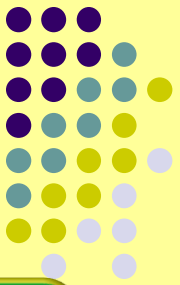

ТОТАЛІТАРНИЙ ТИП політичних систем утвердився у **фашистській Італії, нацистській Німеччині, франкістській Іспанії, СРСР, соціалістичних країнах Центральної і Східної Європи** й донині зберігається у країнах соціалізму (**Китай, Північна Корея, В'єтнам, Куба**).

Характеризується **високим ступенем однорідності політичної культури** і єдності суспільства, соціальної і політичної **активності громадян**, який досягається недемократичними методами й засобами, головними з яких є **тотальний ідеологічний вплив і насильство**.

Типологія політичних систем за типом політичного режиму

Характер політичного
режиму

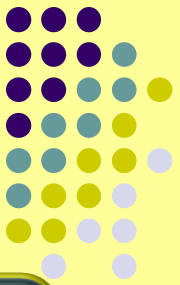
Рівень розвитку
громадянського
суспільства

Демократичні політичні системи є
плюралістичними:

- **політичні партії і групи інтересів** представляють усю багатоманітність соціальних інтересів;
- влада ґрунтується **на демократичних принципах** і здійснюється як безпосередньо самим народом, так і його уповноваженими в різних формах **прямої і представницької демократії**

Недемократичні політичні системи

«АВТОКРАТІЯ» (від грец. *autokratia* - самовладдя, самодержавство) - необмежена влада однієї особи або кількох осіб

авторитарні

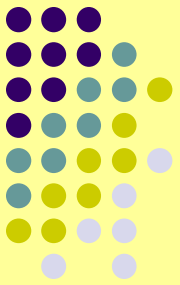
слухняність

XX ст.

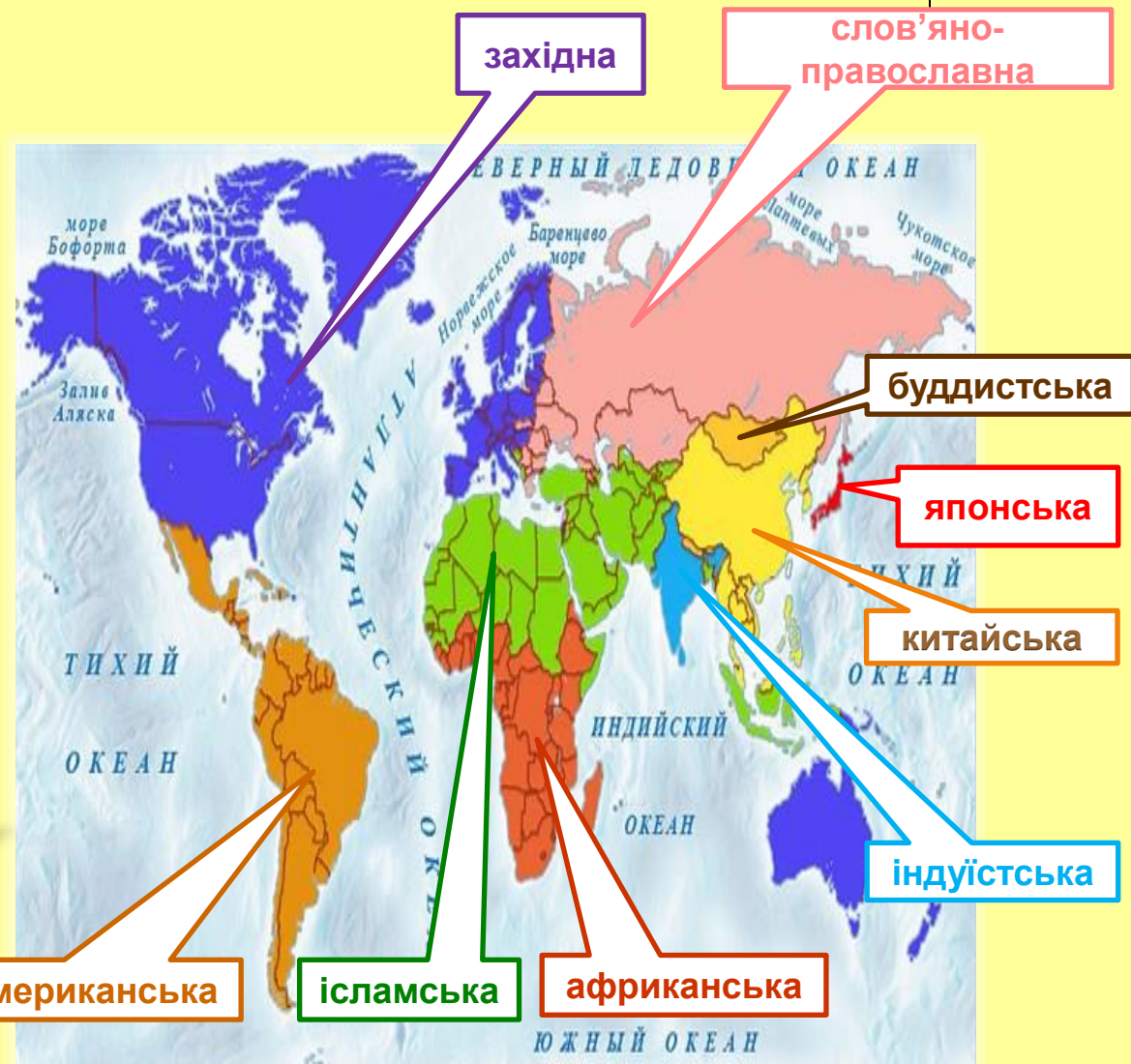
тоталітарні

поклоніння

Типологія політичних систем С. Хантінгтона

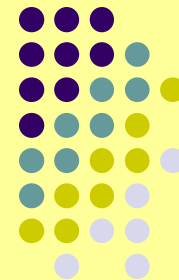
«Найбільш значущі
конфлікти
глобальної політики
розгортатимуться
між націями і
групами, що
належать до різних
ЦИВІЛІЗАЦІЙ»

латиноамериканська

ісламська

африканська

Дякую за увагу!

